Οδηγός Ιστορίας Β΄ Γυμνασίου

Οδηγίες 2023-24

Πηγή:

https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-2023/istoria_a_v_kai_g_taxis.pdf

Η διδασκαλία των διδακτικών ενοτήτων προτείνεται να γίνει με δύο τρόπους:
α) «**αναλυτική** με έμφαση στα ακόλουθα σημεία» και
β) «**συνοπτική** παρουσίαση».
Στην ***πρώτη*** περίπτωση πρόκειται για επισήμανση των στοιχείων κάθε διδασκόμενης ενότητας στα οποία ο/η εκπαιδευτικός καλείται να **επιμείνει** και τα οποία οι μαθητές και οι μαθήτριες οφείλουν να **εμπεδώσουν** γιατί αυτά θα αποτελέσουν την ***εξεταστέα ύλη***. Είναι τα σημεία εκείνα που κρίνονται απαραίτητα για την ιστορική κατανόηση της συγκεκριμένης ενότητας, αλλά και αποτελούν προϋπόθεση για την κατανόηση των επομένων.
Στη **δεύτερη** περίπτωση, η οποία αφορά ενότητες ή σημεία ενοτήτων που **δεν** θα συμπεριληφθούν στην ***εξεταστέα ύλη***, ο/η εκπαιδευτικός κατά την κρίση του παρουσιάζει με **διαγράμματα** ή υποστηρικτικό υλικό την ύλη, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να καλύπτουν τα ενδεχόμενα κενά της ιστορικής συνέχειας. Πρόκειται κυρίως για ενότητες με παράθεση γεγονότων, που εμπεριέχουν λεπτομέρειες, αλλά και γεγονότων που οι μαθητές και οι μαθήτριες διδάχθηκαν αναλυτικά σε άλλες τάξεις ή και σε άλλα μαθήματα.
Τις διδακτικές ενότητες συνοδεύει η ένδειξη «**Υποστηρικτικό υλικό» και «Προτεινόμενη/-ες δραστηριότητα/-ες»**. Πρόκειται για υλικό δραστηριοτήτων που διευκολύνουν την ενεργητική μάθηση και τη συμμετοχή των μαθητών και των μαθητριών στη διδακτική διαδικασία. Αξιοποίηση αυτού του υλικού γίνεται κατά την κρίση του εκπαιδευτικού, ανάλογα με τον διαθέσιμο χρόνο, τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες της τάξης του. Είναι προφανές ότι ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αξιοποιήσει δικό του υποστηρικτικό υλικό και να προτείνει δικές του δραστηριότητες.

Οι **οδηγίες** για **τα επιμέρους κεφάλαια** παρουσιάζονται πριν το προτεινόμενο για το καθένα υλικό. Έχει γίνει προσπάθεια να ***αφαιρεθούν*** ανενεργοί σύνδεσμοι που περιέχονται σε αυτές.

Το σχολικό μας **βιβλίο**:

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/

Οι αρχαίοι Ρωμαίοι στα... αληθινά στο κανάλι **Panagiotis Constantinou**
https://www.youtube.com/channel/UCgokSYCEqZE_yVLswO1vPXg/videos

Κι ένα αντίστοιχο βίντεο από το κανάλι **Ollieby**:
https://youtu.be/bMi281yzsTA

Σχεδιαγράμματα από την κ. **Κ. Πόθου**:
http://katerinapothou.blogspot.com/search/label/%CE%9C%CE%B5%CF%83%CE%B1%CE%B9%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%9D%CE%B5%CF%8C%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B7%20%CE%99%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1%20%CE%92%CE%84%20%CE%93%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%BF%CF%85

Υλικό στον **Ελληνικό Πολιτισμό**:
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/Istoria.htm

Επιπλέον υλικό από το **musedu.gr**
https://museduc.gr/el/%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B1-%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%B1/%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%B1-%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%B1/%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CE%B3%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BF/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1/%CF%84%CE%BF-%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%BF?fbclid=IwAR0e5FZ7hBOhP-wr9nrioweH3Mcn4dGoNAEudpCkni6Sgc6STfWk0MZWr4I

Παρουσιάσεις**: e-didaskalia** / κ**. Ε. Ζάχου**/ κ. **Χ.Τσατσούρης** / **Kvarnalis75**

https://e-didaskalia.blogspot.com/2020/02/istoria-b-gymnasiou.html

https://istoimerologio.blogspot.com/p/blog-page_6901.html

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/presentations

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/presentations/2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Οι πρώτοι αιώνες του Βυζαντίου (330-717)

Ι. Η ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

1.Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη

ΟΔΗΓΙΕΣ Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:
Μέτρα του Κωνσταντίνου Α΄ για την ανόρθωση του κράτους, σ. 7
Ίδρυση και φυσιογνωμία της Κωνσταντινούπολης, σ. 7-8
Η θρησκευτική πολιτική του Κωνσταντίνου, σ. 8-9

Υποστηρικτικό υλικό:
-Χάρτης του Ρωμαϊκού Κράτους ώστε να συγκριθεί η θέση της Κωνσταντινούπολης με αυτή της Ρώμης και να αναδειχθούν τα πλεονεκτήματα της πρώτης σε σχέση με τον νέο προσανατολισμό του κράτους.
-Τοπογραφικός χάρτης της Κωνσταντινούπολης και πηγή σ. 7 του βιβλίου, προκειμένου να αναδειχθεί ο πολεοδομικός και αρχιτεκτονικός χαρακτήρας της Κωνσταντινούπολης.
Για σχετικό υλικό βλ: «Βυζαντινή περίοδος», Ελληνική ιστορία στο διαδίκτυο, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού: http://www.fhw.gr/chronos/08/gr/gallery/main/others/frame/p2ap1.html
-Πηγές των σχ. βιβλίων της Α΄ Γυμνασίου («Διάταγμα Μεδιολάνων» σ. 147) και της Β΄ Γυμνασίου («Θρησκευτική στάση του Κωνσταντίνου» σ. 9) προκειμένου να κατανοηθεί και να σχολιαστεί η θρησκευτική πολιτική του Μ. Κωνσταντίνου.
Συμπληρωματικά:
-Πηγή: «Χρηματικές παροχές στις εκκλησίες από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο» στο: http://www.ime.gr/chronos/08/gr/sources/economy.html -Πηγή: «Μια παράδοση για την κτίση της Κωνσταντινούπολης», στο: http://www.ime.gr/chronos/08/gr/sources/economy.html
*Προτεινόμενη **Δραστηριότητα**: -Ερώτηση 2, σ. 9 του βιβλίου.*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index1_1_1.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1S3v7gFtqejWyIDWn_rvsVXUau8wJmrPt/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/1-1-1.htm

Παρουσίαση https://docs.google.com/presentation/d/1Na8M75j9jNyagVaYMCW5EHgFgCrF9tNMT5UdtKh_Ubg/present?slide=id.p16

Άσκηση http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-1-1-1.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Χ.Τσατσούρης**
https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/i1-ppt

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/ss-52430003

1.1.1 Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη, **κουίζ**
https://forms.gle/uEu6Q7Wx6CH84eW69

1.1.1 Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη, **αντιστοίχιση**
https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279861

Παρουσίαση/φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://istoimerologio.blogspot.com/2014/09/blog-post_17.html

Παιχνιδοεξάσκηση από την κ. Γ. Αθανασίου και την κ. Σ. Σισμανίδου

https://wordwall.net/resource/1711911
https://quizizz.com/join/quiz/5e9009406d4fd0001b91fe4b/start?studentShare=true

ΙΙ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

1.Ο Ιουστινιανός και το έργο του

ΟΔΗΓΙΕΣ Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:
Η πολιτική του Ιουστινιανού, σ. 16 Εσωτερική πολιτική, σ. 16
Εξωτερική πολιτική, σσ. 16-17 Κτίσματα και Αγία Σοφία, σσ. 17-18
Υποστηρικτικό υλικό: -Πηγές για τα γεγονότα της «Στάσης του Νίκα» (επιλογή από τις προτεινόμενες στο βιβλίο εκπαιδευτικού σσ. 35-41)
*- **Χάρτης** για τη μετακίνηση των πληθυσμών και την επισήμανση των περιοχών εγκατάστασης των γερμανικών φύλων. - Χάρτης προκειμένου να αναδειχτεί η αποκατάσταση της ρωμαϊκής οικουμένης*
*-«**Στρατιωτικές επιχειρήσεις Ιουστινιανού**», Μαθησιακά αντικείμενα, Φωτόδεντρο*
: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9311
*-Εικόνες του ναού της **Αγίας Σοφίας** προκειμένου να γίνει αντιληπτός ο νέος αρχιτεκτονικός τύπος, οι αρχιτεκτονικές καινοτομίες.*
*-Πηγή: «Ο ρόλος της **ελληνικής γλώσσας**» στο: http://www.ime.gr/chronos/08/gr/sources/economy.html*
*Προτεινόμενες **δραστηριότητες**: -Ερώτηση 1, σ. 18 του βιβλίου -Ερώτηση 2, σ. 18 του βιβλίου - Συζήτηση για τη σημασία της κωδικοποίησης του ρωμαϊκού δικαίου.*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index1_2_1.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1aEPmNVyCGULoDzX_JUws9XSUVA3heSVG/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/1-2-1.htm

Άσκηση http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-1-2-1.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Χ.Τσατσούρη**

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/1-o-i

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/1618-53330149

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/1-80369466

Παρουσίαση/βίντεο/φύλλα εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://istoimerologio.blogspot.com/2014/09/blog-post_35.html

Κεφ.1.2.1. Ο Ιουστινιανός και το έργο του, **αντιστοίχιση**
https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279867

Κεφ.1.2.1. Ο Ιουστινιανός και το έργο του, **mark the words**
https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279870

Παιχνιδοεξάσκηση
Η στάση του Νίκα από την κ. Λ**. Τζαβάρα**:

https://wordwall.net/resource/7838947
Η Αγία Σοφία ένα αριστούργημα της αρχιτεκτονικής από την κ. **Α.Σαρηγιάννη**
https://wordwall.net/resource/6651983
Ο Ιουστινιανός, από τον κ. **Π. Καρυδάκη**
https://quizizz.com/join/quiz/5fc14f4633657f001b6e72fb/start?studentShare=true

2. Ο Ηράκλειος και η δυναστεία του (610-717): Εσωτερική μεταρρύθμιση και αγώνας επιβίωσης.

ΟΔΗΓΙΕΣ Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:
Το Βυζάντιο σε κρίση, σ. 19 Η αντεπίθεση του Ηρακλείου, σσ. 19-20
Ο θεσμός των Θεμάτων, σ. 20 Ο εξελληνισμός του κράτους, σ. 20
Υποστηρικτικό υλικό: -Χάρτης ώστε να γίνει αντιληπτή η θεματική οργάνωση της Μ. Ασίας τον 7ο και 9ο αι.
-Πηγές του σχ. βιβλίου (σσ. 19 και 20) ώστε να αναδειχτεί η λογική της διαίρεσης της αυτοκρατορίας σε θέματα. -Υλικό για στρατό και τα θέματα, βλ. «Ο στρατός», «Βυζαντινών πολεμικά», -«Οχυρωματικά έργα (κάστρα, οχυρά, πύργοι)»Εξερευνώντας τον κόσμο του Βυζαντίου, Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων:
http://exploringbyzantium.gr/EKBMM/Page?name=ypomeleti&lang=gr&id=14&sub%20=613&level=1
http://exploringbyzantium.gr/EKBMM/Page?name=ypomeleti&lang=gr&id=14&sub%20=32&level=1
*Προτεινόμενη **δραστηριότητα**: -Ερώτηση 4, σ. 21 του βιβλίου*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index1_2_2.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1BLNVAFlccb9O9FzQtZ2xFZKgMNdHJ86T/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/1-2-2.htm

Άσκηση http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-1-2-2.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Χ. Γαρίτατζη / Χ.Τσατσούρη**

https://www.slideshare.net/ssuser704100/o-iraklios-kai-i-dynasteia-tou

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/ss-40735459

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/2-610717-80806379

Παρουσίαση/βίντεο/φύλλα εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:

https://istoimerologio.blogspot.com/2014/09/blog-post_22.html

Κεφ.1.2.2. Ο Ηράκλειος και η δυναστεία του, **mark the words**

https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279873

Παιχνιδοεξάσκηση από την κ. **Μαρία Καλ**. , Ιουστινιανός-Ηράκλειος:
https://quizizz.com/join/quiz/5eaef34e2414d8001bc51519/start?studentShare=true

Ηράκλειος, από την κ. **Σ. Ράπτη**:
https://wordwall.net/resource/8775283

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΛΑΟΙ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΓΥΡΟ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ι. Ο ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

1. Οι Σλάβοι και η σχέση τους με το Βυζάντιο

Βιβλίο:
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index2_1_1.html

Σχεδιάγραμμα από την κ. Κ. Πόθου:
https://drive.google.com/file/d/1KbtVM9ZNyW6mvM4s7cFhULRGUMlIspvX/view

2. Οι Βούλγαροι και η σχέση τους με το Βυζάντιο

Βιβλίο:
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index2_1_2.html

Σχεδιάγραμμα από την κ. Κ. Πόθου:

https://drive.google.com/file/d/1V7NgouFL9A-LrIrrANOVyvkAZ0nz4kQg/view

Συνοπτική παρουσίαση των ενοτήτων:

Υποστηρικτικό υλικό: -**Χάρτες** προκειμένου να εντοπιστούν οι Σκλαβηνίες αλλά και η ίδρυση και επέκταση του βουλγαρικού κράτους.

-Πηγές, «Οι Σλάβοι τον 6ο αιώνα (για την κατάσταση το 581)» και «Επιδρομές τον 6ο αι.», στο: http://www.ime.gr/chronos/08/gr/sources/economy.html

-«Οι Σλάβοι», Μαθησιακά αντικείμενα. Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9386

ΙΙ. Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

1. Η εξάπλωση των Αράβων 2. Το εμπόριο και ο πολιτισμός του Ισλάμ

ΟΔΗΓΙΕΣ Διδασκαλία των ενοτήτων με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:
Ίδρυση και αρχές του Ισλάμ, σ. 26 Η επέκταση των Αράβων-παράγοντες και συνέπειες, σσ. 26-27
Το εμπόριο των Αράβων, σ.29 Γράμματα και τέχνες, σ.29 Επίδραση του αραβικού πολιτισμού στην Ευρώπη, σ.29

Υποστηρικτικό υλικό:
-Χάρτης ώστε να γίνει αντιληπτή η αραβική επέκταση και η τελική αναχαίτιση στον ευρωπαϊκό χώρο.
-Εικαστικά έργα αραβικής τέχνης ώστε να επισημανθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Για σχετικό υλικό, βλ.: -«Ισλαμική τέχνη», Μουσείο Μπενάκη: http://www.benaki.gr/index.asp?id=10107&lang=gr
και «Discover Islamic art», Museum with no frontiers: http://www.discoverislamicart.org/index.php
-«Πολιτιστικές επιδράσεις Βυζαντινών και Αράβων», Μαθησιακά αντικείμενα, Φωτόδεντρο:
http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8973
*Προτεινόμενη **δραστηριότητα**: Κατάρτιση πίνακα στο οποίο να παρουσιάζεται ανά τομέα η συμβολή των Αράβων στον ευρωπαϊκό πολιτισμό.*

1. Η εξάπλωση των Αράβων

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index2_2_1.html

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/2-2-1.htm

Άσκηση http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-2-2-1.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Χ.Γαρίτατζη / χ.Τσατσούρη**

https://www.slideshare.net/ssuser704100/i-exaplosi-ton-aravon

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/1-81615828

Κεφ.2.2.1. Η εξάπλωση των Αράβων, **drag the word**
https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279879

Κεφ.2.2.1. Η εξάπλωση των Αράβων, **drag the word 2**
https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279882

Κεφ.2.2.1. Η εξάπλωση των Αράβων, **mark the words**
https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279885

Παιχνιδοεξάσκηση από την κ. **Ο.Λ.**
https://quizizz.com/join/quiz/5fb934d25c8d69001bced600/start?studentShare=true

2. Το εμπόριο και ο πολιτισμός του Ισλάμ

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index2_2_2.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/11aMnRMwqQW-IYXUfUIHrK1Zl__Ce1Y-L/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/2-2-2.htm

Άσκηση http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-2-2-2.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Χ.Τσατσούρη**

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/2-40271696

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/ss-42358929

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:

https://www.slideshare.net/ssuser703132/emporio-kai-politismos-arabvn

2.2.2. Το εμπόριο και ο πολιτισμός του Ισλάμ, **mark the words**
https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279876

2.2.2 Το εμπόριο του Ισλάμ, **μελέτη**: https://forms.gle/TFLEDTCsnEfspgvt8

2.2.2. Γράμματα επιστήμες, τέχνες, επίδραση του Ισλάμ, **μελέτη**: https://forms.gle/NxsczYEXQt9hFvb37

Παιχνιδοεξάσκηση από την κ. **Κ. Μαρνέλλου**:

https://quizizz.com/join/quiz/60049973cd0fa1001b5ae535/start?studentShare=true

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΚΜΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (717-1025)
Ι. ΠΑΓΙΩΣΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

1. Η διαμόρφωση της μεσαιωνικής ελληνικής βυζαντινής αυτοκρατορίας

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*
Απόκρουση του αραβικού κινδύνου, σ. 32 Διοικητικά και οικονομικά μέτρα, σ. 32 Ανάκαμψη της οικονομίας, σ. 33
*Υποστηρικτικό υλικό: -**Πηγές** του σχ. βιβλίου για την ανάδειξη των παραπάνω σημείων.*
Προτεινόμενες δραστηριότητες:
-Ερωτήσεις 4 και 5, σ. 33 του βιβλίου.
-Παιχνίδι ρόλων: Αναπαραστήστε έναν υποθετικό διάλογο ανάμεσα σε δύο υπηκόους του Βυζαντίου την εποχή εφαρμογής των «κακώσεων» του Νικηφόρου Α΄. Ο ένας θεωρεί τα μέτρα του αυτοκράτορα δυσβάσταχτα και άδικα, ενώ ο άλλος τα υπερασπίζεται θεωρώντας τα αναγκαία. Τι πιστεύετε ότι θα έλεγε ο καθένας από τους δύο;

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index3_1_1.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1FXFxYoqyN0cBVn92sK3mPwkRLTl7Dfrp/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/3-1-1.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-3-1-1.htm

Παζλ
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/Leon/index.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Χ.Τσατσούρη**

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/1-h-40368714

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/1-82757968

3.1.1. Η διαμόρφωση της μεσαιωνικής ελληνικής βυζαντινής αυτοκρατορίας, **mark the words**
https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279849

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://www.slideshare.net/ssuser703132/ss-41966794

Παιχνιδοεξάσκηση από την κ**. Κ. Τσακιράκη:**
https://quizizz.com/join/quiz/5bfbbbcdaa0fea001a0c801d/start?studentShare=true

2. Η μεταβατική εποχή: Οι έριδες για το ζήτημα των εικόνων

ΟΔΗΓΙΕΣ Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:
Ορισμός, πρωτεργάτες και παράγοντες, σ. 34 Φάσεις και λήξη της εικονομαχίας, σσ. 34-35 Συνέπειες, σ. 35
Υποστηρικτικό υλικό:
- Γραπτές πηγές του σχ. βιβλίου για την ανάδειξη των παραπάνω σημείων
- Εικόνες διακόσμησης ναών εικονομαχικής περιόδου προκειμένου να αναδειχθούν τα αντίστοιχα μοτίβα.
Προτεινόμενη ***δραστηριότητα*** -Παιχνίδι ρόλων: Επιχειρηματολογία υπέρ και κατά της λατρείας των εικόνων, με αξιοποίηση των επιχειρημάτων των πηγών του βιβλίου.

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index3_1_2.html

Βίντεο από τον κ**. Σ. Βλιώρα:**
https://youtu.be/BPVyYJhncpE

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1BqQnNWYcJoI55Tn83BKSOk56uAyriGP_/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/3-1-2.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/3-1-2.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Χ.Τσατσούρη**
https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/2-40453860

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/2-83330051

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://www.slideshare.net/ssuser703132/ss-42105184

https://www.slideshare.net/ssuser703132/2-42160966

3.1.2. Η μεταβατική εποχή: Οι έριδες για το ζήτημα των εικόνων, Α΄ μέρος, **mark the words**
https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279840

3.1.2. Η μεταβατική εποχή: Οι έριδες για το ζήτημα των εικόνων, Β΄ μέρος, **mark the words**
https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1279843

Εικονομαχία, από την κ. **Meirini2010** και την κ. **Ελισάβετ Κρητικού**
https://wordwall.net/resource/2312992

https://quizizz.com/join/presentation/5fc51b0f7b84ae001ffff794/start?studentShare=true

3. Η βασιλεία του Μιχαήλ Γ΄ και η αυγή της Νέας Εποχής

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*
Ίδρυση της Σχολής της Μαγναύρας, σ. 36 Ενδιαφέρον για τους κλασικούς, σ. 36 Αραβικοί πόλεμοι και επική ποίηση, σσ. 36-37
Υποστηρικτικό υλικό: -Απόσπασμα από τη Βιβλιοθήκη του Φωτίου για τους αρχαίους Έλληνες ιστορικούς, στο: http://www.ime.gr/chronos/09/gr/sources/index.html
*Προτεινόμενη **δραστηριότητα**: Ερώτηση 5, σ. 38 του βιβλίου.*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index3_1_3.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/10CbuqH9SSHnc6KmberI02XPSpp66PsPo/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/3-1-3.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-3-1-3.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Χ.Τσατσούρη**
https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/3-41023205

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/3-84231790

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://www.slideshare.net/ssuser703132/ss-42163243

Μαθαίνουμε παίζοντας με την κ. **Ελισάβετ Κρητικού** και την κ. **Κ. Τσακιράκη**:

https://quizizz.com/join/presentation/5fcf68f74c2d78001be463b2/start?studentShare=true

https://quizizz.com/join/quiz/5c07924876d207001a18d18e/start?studentShare=true

4. Η διάδοση του Χριστιανισμού στους Μοραβούς και τους Βουλγάρους

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*
Η πορεία εκχριστιανισμού των Μοραβών και η σημασία της, σ. 39 Ο εκχριστιανισμός των Βουλγάρων, σ. 39 Το Σχίσμα του 867, σ. 39
Υποστηρικτικό υλικό:
-Διαδραστική εφαρμογή, « Η αποστολή εκχριστιανισμού των Σλάβων», Φωτόδενδρο: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9642
-«Οι διαφορές των δύο εκκλησιών», Μαθησιακά αντικείμενα, Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9641
*Προτεινόμενες **δραστηριότητες**: - Ερωτήσεις 2 και 3, σ. 40 του βιβλίου.*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index3_1_4.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/11vwCl6_wx7kHkugsAyWECNbBvFympDPY/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/3-1-4.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-3-1-4.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Χ.Τσατσούρη**
https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/4-41393032

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/4-85860121

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://www.slideshare.net/ssuser703132/ss-43250045

Μαθαίνουμε παίζοντας με την κ. **Ελισάβετ Κρητικού:**
https://quizizz.com/join/presentation/5fcfa9a895d703001beaa1c9/start?studentShare=true

6. (ακολουθεί το 5) Η ίδρυση, η εξέλιξη και ο εκχριστιανισμός του Ρωσικού Κράτους

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*

Η διαμόρφωση του έθνους των Ρώσων, σ. 43 Η ηγεμονία του Κιέβου και οι αποτυχημένες επιθέσεις κατά της Κωνσταντινούπολης, σ. 43 Εκχριστιανισμός των Ρώσων, σσ. 43-44

Υποστηρικτικό υλικό: -Χάρτης, Εμπορικές διαδρομές Βαράγγων, Βικιπαίδεια:
https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CE%AC%CF%81%CE%B1%CE%B3%CE%B3%CE%BF%CE%B9#/media/File:Varangian_routes.png

-«Η ιεραποστολή στη Ρωσία», Θεματικές κατηγορίες, Ιστορικά θέματα, Ιστορικές μελέτες της Ιεράς Μονής, Ιερά Μονή Παντοκράτορος Μελισσοχωρίου: http://www.impantokratoros.gr/ierapostolh-rosia.el.aspx

*Προτεινόμενη **δραστηριότητα**: - Με βάση τις πληροφορίες της ενότητας για τις σχέσεις Βυζαντίου-Ρώσων, αλλά και τα αποτελέσματα του εκχριστιανισμού των Ρώσων στις σχέσεις των δύο λαών, προσπαθήστε να μαντέψετε τις σκέψεις και τα συναισθήματα της Άννας στη διάρκεια του ταξιδιού της στη Χερσώνα για να παντρευτεί τον Βλαδίμηρο και γράψτε τη σχετική αφήγηση σε πρώτο πρόσωπο.*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index3_1_6.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1NAmG7tmZgZH_ZgmVseMxYEfC9OmzXzsN/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/3-1-6.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-3-1-6.htm

Παρουσίαση από κ. **Kvarnalis75**
https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/6-h-42335626

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://www.slideshare.net/ssuser703132/ss-44087051

Μαθαίνουμε παίζοντας με την κ. **Ελισάβετ Κρητικού, Damianirini** και την κ. **Κ. Τσακιράκη**:

https://quizizz.com/join/presentation/5fd9c260f72f73001b28d2aa/start?studentShare=true

https://wordwall.net/resource/9942424

https://quizizz.com/join/quiz/5c2ddf5586c03a001a901ab1/start?studentShare=true

5. Η Βυζαντινή εποποιία. Επικοί αγώνες και επέκταση της Αυτοκρατορίας

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*
Αγώνες με τους Άραβες, σ. 41 Αγώνες με τους Βούλγαρους, σ. 41 Οικονομικές συνέπειες των πολέμων, σ. 41
Υποστηρικτικό υλικό: -Χάρτες για την παρακολούθηση των συγκρούσεων και τις αυξομειώσεις των εδαφών της αυτοκρατορίας.
Προτεινόμενες ***δραστηριότητες****:*
-Δημιουργία χρονογραμμής με τις κυριότερες νίκες των Βυζαντινών -Ερωτήσεις 1 και 2, σ. 42 του βιβλίου

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index3_1_5.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1ek7bRl0tEtjXNzoeCMBfqLgEuShq3YI6/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/3-1-5.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-3-1-5.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Χ. Γαρίτατζη / Χ.Τσατσούρη**

https://www.slideshare.net/ssuser704100/i-byzantini-epopoiia

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/5-86175493

Παιχνιδοεξάσκηση από την κ. **Ε. Δημοπούλου** και την κ. **Ε. Mitintzi**
https://quizizz.com/join/quiz/600ff222a75afc001b0b35c9/start?studentShare=true

https://quizizz.com/join/quiz/6035e25f6c96e3001ba37e83/start?studentShare=true

7. Σχέσεις Βυζαντίου-Δύσης. Αγώνες για τη διατήρηση των ιταλικών κτήσεων

Συνοπτική παρουσίαση της ενότητας

Υποστηρικτικό υλικό στον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/3-1-7.htm

Σχεδιάγραμμα κ. Κ Πόθου
https://drive.google.com/file/d/18_t5Ak3p6j_QiWeF68sctVMHVmK8qsf7/view

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**
https://www.slideshare.net/ssuser703132/ss-45558470

ΙΙ. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1.Οι εξελίξεις στην οικονομία και την κοινωνία
2.Η νομοθεσία της Μακεδονικής δυναστείας και η σύγκρουσή της με τους «δυνατούς»

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία με έμφαση στα εξής σημεία:*
Οι κοινωνικές τάξεις της υπαίθρου (ορισμοί) Η ανάπτυξη των πόλεων και τα αστικά κοινωνικά στρώματα Νόμοι και αγώνας κατά των δυνατών
Υποστηρικτικό υλικό: -Πηγές του σχ. βιβλίου για την ανάδειξη των παραπάνω -«Οικονομία και κοινωνία στο Βυζάντιο», Μαθησιακά Αντικείμενα, Φωτόδενδρο: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9644
Προτεινόμενη ***δραστηριότητα****: -Παιχνίδι ρόλων: Ένας Βυζαντινός αγρότης απευθύνεται στον αυτοκράτορα, παρουσιάζοντας τα προβλήματα που αντιμετωπίζει και ζητώντας την προστασία της πολιτείας.*

1.Οι εξελίξεις στην οικονομία και την κοινωνία

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index3_2_1.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1SeqLSp1F1j6TwUslo7tryEMDYFCqhXcq/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/3-2-1.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-3-2-1.htm

Παρουσίαση από την κ. **Ν.ΦΑΤΣΗ**
https://www.slideshare.net/NasiaFatsi/1-71068161

Παιχνιδοεξάσκηση με την κ. **Ε. Αραλικίδη**

https://quizizz.com/join/quiz/5fd4597395a32b001b771dab/start?studentShare=true

2.Η νομοθεσία της Μακεδονικής δυναστείας και η σύγκρουσή της με τους «δυνατούς»

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index3_2_2.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1bx7y1hx7yhcSHsT6Rc4jmHV-M6UlocZO/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/3-2-2.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-3-2-2.htm

Παρουσίαση από την κ. **Ν.ΦΑΤΣΗ**
https://www.slideshare.net/NasiaFatsi/2-71292849

Μαθαίνουμε παίζοντας δια χειρός **Ε.S**. και της κ. **Ε. Κρητικού**

https://quizizz.com/join/quiz/603276fbc14549001bf39c0b/start?studentShare=true

https://quizizz.com/join/presentation/6007d33fc6c72c001bae213d/start?studentShare=true

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (1025-1453)

Ι. Η ΕΞΑΣΘΕΝΙΣΗ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΜΕ ΤΗ ΔΥΣΗ

1. Η κρίση και οι απώλειες της αυτοκρατορίας κατά τον 11ο αιώνα (1025-1081)

Συνοπτική παρουσίαση της ενότητας

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index4_1_1.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1C750IpeKJjnidVxMY_sye3rO2tnKupg_/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/4-1-1.htm

Άσκηση

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/b4-1-1.htm

2.Οι Κομνηνοί και η μερική αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*
Οι εξωτερικοί εχθροί του Βυζαντίου Ο θεσμός της Πρόνοιας και οι συνέπειές του Εξωτερικές επιτυχίες (απλή αναφορά) Η νίκη των Σελτζούκων στο Μυριοκέφαλο και οι συνέπειές της
Υποστηρικτικό υλικό: -Χάρτης για τον εντοπισμό των σημείων των συγκρούσεων του βιβλίου.
-Πηγές, σ. 56 σχ. βιβλίου ή/και άλλες για την ανάδειξη της εσωτερικής πολιτικής των Κομνηνών
Προτεινόμενη ***δραστηριότητα****: Ερώτηση 3 του βιβλίου.*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index4_2_2.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1mfgQwJQl7Kek_kfSAjuzyMFCPDQJ7RO5/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/4-1-2.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/b4-1-2.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Ε. Ζάχου / Χ.Τσατσούρη**

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/2-45714194

https://www.slideshare.net/ssuser703132/2-45558526

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://www.slideshare.net/ssuser703132/ss-45558505

Κουιζομαθηματάκι με την κ. **Β. Παπαδοπούλου:**
https://quizizz.com/join/presentation/607c518bb616f2001b433f12/start?studentShare=true

Παιχνιδοεξάσκηση με την κ. **Ε. Μυρωνίδου**:
https://quizizz.com/join/quiz/606b546869fe18001dfd08e8/start?studentShare=true

2.Η ενετική οικονομική διείσδυση και το Σχίσμα των Εκκλησιών

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*
Εμπορικά προνόμια στους Βενετούς και οι συνέπειες για την αυτοκρατορία Το Σχίσμα των δύο Εκκλησιών Υποστηρικτικό υλικό: -Χάρτης του Βυζαντινού κράτους για να εντοπιστούν οι περιοχές όπου αναπτύχθηκε η εμπορική δραστηριότητα των ιταλικών ναυτικών πόλεων σύμφωνα με το χρυσόβουλο του 1082 (πηγή του βιβλίου)
-«Το Σχίσμα των Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως και Ρώμης», Μαθησιακά αντικείμενα, Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8820
Προτεινόμενες ***δραστηριότητες****: -Ερωτήσεις 1 και 3 του βιβλίου. -Παιχνίδι ρόλων: δύο ομάδες μαθητών και μαθητριών αναλαμβάνουν τους ρόλους εκπροσώπων των δύο Εκκλησιών και υποστηρίζουν το σκεπτικό και τις ενέργειες των Εκκλησιών τους, που οδήγησαν στο Σχίσμα.*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index4_1_3.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1uQ6u2l0HziHNdcSWdadim_WKF4XoW15O/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/4-1-3.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/b4-1-3.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Ε. Ζάχου / Χ. Γαρίτατζη / Χ.Τσατσούρη**

https://www.slideshare.net/ssuser703132/3-45558611

https://www.slideshare.net/ssuser704100/i-enetiki-oikonomiki-diisdysi-kai-to-schisma-ton-dyo-ekklision

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/3-e-46005667

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://www.slideshare.net/ssuser703132/3-45558577

Η ώρα του παιχνιδιού με τη κ. **Ioannakon87** και την κ. **Κ.Τσακιράκη:**

https://wordwall.net/resource/13015881

https://quizizz.com/join/quiz/5c6156d0fdb59d001be94837/start?studentShare=true

ΙΙ. ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

1. Οι σταυροφορίες και η πρώτη άλωση της Πόλης

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*
Ορισμός και παράγοντες διαμόρφωσης Οι τρεις πρώτες σταυροφορίες Η τέταρτη σταυροφορία
Υποστηρικτικό υλικό:
-Πηγές: -«Ο πάπας κηρύσσει τη Σταυροφορία», στο: Ιστορία του Μεσαιωνικού και Νεότερου κόσμου, Β΄ Λυκείου (Γενικής Παιδείας): http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4972,22661/
-«Η Έφοδος, η Κατάληψη και η Λεηλασία της Πόλης», στο: Οι Σταυροφορίες και η πρώτη άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1204», Εκπαιδευτικό σενάριο, Διαδίκτυο και Διδασκαλία: http://www.netschoolbook.gr/history2007/c7-crus-sources6.html
-Χάρτης Σταυροφοριών, Μαθησιακά αντικείμενα, Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8975
Προτεινόμενη ***δραστηριότητα****: - Ένας χωρικός από τη Δύση εξηγεί σε συγχωριανό του τους λόγους για τους οποίους θα συμμετάσχει σε μια Σταυροφορία.*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index4_2_1.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1Usoce5IuCCe0kaWBSMz6T2oXx-OwdO6Z/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/4-2-1.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/b4-2-1.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Χ.Τσατσούρη**

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/ii-1-43174968

https://www.slideshare.net/christostsatsouris/1-46416386

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://www.slideshare.net/ssuser703132/ss-45577743

Κουιζομαθηματάκι και κουιζάκι με την κ**. Σ. Γιαννακάκου** και την κ. **Σ.Χρονοπούλου**:

https://quizizz.com/join/presentation/60520cccba4519001bfc304c/start?studentShare=true

https://quizizz.com/join/quiz/5ec3942c01545b001bd8faef/start?studentShare=true

2.Η περίοδος της Λατινοκρατίας και τα ελληνικά κράτη

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*
Τα λατινικά κράτη Τα ελληνικά κράτη Νέα ιδεολογία και ανάκτηση της Πόλης
Υποστηρικτικό υλικό: -Χάρτης για τον εντοπισμό των λατινικών και των ελληνικών κρατών -Ιστοσελίδα «Καστροπολιτεία του Μυστρά» (εικονικές πρωτογενείς πηγές, πληροφοριακό υλικό και παιχνίδι γνώσεων για παιδιά Γυμνασίου)
-«Θεσσαλονίκη-Μυστράς. Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος», «Πολιτιστικές διαδρομές», Εξερευνώντας τον κόσμο του Βυζαντίου, Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων:
http://exploringbyzantium.gr/EKBMM/Page?name=monument&lang=gr&id=5&sub%20=651&sub2=292#
-Πηγή: «Τα ερείσματα του Ελληνισμού», στο: «Οι Σταυροφορίες και η πρώτη άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1204», Εκπαιδευτικό σενάριο, Διαδίκτυο και Διδασκαλία: http://www.netschoolbook.gr/history2007/c7-crus-sources6.html
*Προτεινόμενη **δραστηριότητα**: -Αναζητήστε και παρουσιάστε κατάλοιπα της λατινικής παρουσίας (κάστρα, τοπωνύμια κ.ά.) στην περιοχή σας.*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index4_2_2.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1EDoWfqyLj5JZxeSk1p371AeNzsRj4GVL/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/4-2-2.htm

Άσκηση
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeStVpMYSGYNm4wLjukrwVWbNVDjJ9om_d37JMuGewEbzAmNQ/viewform

Παρουσιάσεις από την κ. **Ν. ΦΑΤΣΗ**

https://www.slideshare.net/NasiaFatsi/1-2-71530319

Φύλλο εργασίας από την κ**. Ε. Ζάχου**:
https://www.slideshare.net/ssuser703132/ss-45577743

Κουιζάρουμε με τον κ. **Λ. ΑΣΜΗΣ** και την κ. **Κ. Τσακιράκη:**

https://quizizz.com/join/quiz/5eae87996bb039001b81c0cb/start?studentShare=true

https://quizizz.com/join/quiz/5c8a0ca5ede459001c992d99/start?studentShare=true

III. Ανασύσταση του Βυζαντίου και υποταγή στους Οθωμανούς

1. Εξάπλωση των Τούρκων και τελευταίες προσπάθειες για την ανάσχεσή τους

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*

Οι Οθωμανοί και οι κατακτήσεις τους Προσπάθειες ανάσχεσης των Οθωμανών

Υποστηρικτικό υλικό: -«Η εξάπλωση των Οθωμανών», Μαθησιακά αντικείμενα, Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9360

*Προτεινόμενες **δραστηριότητες** - Ερώτηση 1 του βιβλίου -Παιχνίδι ρόλων: Χωρισμένοι σε δύο ομάδες αναπαραστήστε την επιχειρηματολογία υπέρ και κατά της ευρωπαϊκής βοήθειας και παρουσίας στην Πόλη τις παραμονές της Άλωσης*

Βιβλίο

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index4_3_1.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**

https://drive.google.com/file/d/1RntTiaoVXoPAW_5EaA3O0QGw-wXi7vGB/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/4-3-1.htm

Άσκηση

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeVMwqN9UBw4g7EiB0G6LTxPF5YbypKnttvKTA7pm2UOmeCJQ/viewform

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Ν.ΦΑΤΣΗ**

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/1-44321841

https://www.slideshare.net/NasiaFatsi/1-2-72465927

Μαθαίνουμε παίζοντας… πάκμαν δια χειρός **Iakovakij**

https://wordwall.net/resource/14741639

Ιστοριοπαιχνιδίσματα **Fopapadop**

https://wordwall.net/resource/16047993

2. Η άλωση της Πόλης

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*

Πολιορκία και άλωση της Πόλης Οι συνέπειες Η βυζαντινή πνευματική κληρονομιά,

Υποστηρικτικό υλικό: Πηγές: -«Στιγμιότυπα από την πολιορκία της Πόλης», στο: Ιστορία του Μεσαιωνικού και Νεότερου κόσμου, Β΄ Λυκείου (Γενικής Παιδείας): http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4973,22668/

-«Η απάντηση των Ελλήνων στις προτάσεις των Τούρκων για την παράδοση της Κωνσταντινούπολης», στο: Ιστορία του Μεσαιωνικού και Νεότερου κόσμου, Β΄ Λυκείου (Γενικής Παιδείας): http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4973,22668/

-Βίντεο: «1453: Η άλωση της Κωνσταντινούπολης», National Geographic Society. Διαθέσιμο στο: https://www.youtube.com/watch?v=53yfMlws7DI

Προτεινόμενη ***δραστηριότητα****: -Μελετώντας το παρακάτω υλικό, καταγράψτε και συζητήστε τα συμπεράσματά σας για τις αντιλήψεις και τα συναισθήματα, που απηχούν έργα της λαϊκής παράδοσης για την Άλωση. «Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης. Θρήνοι, θρύλοι, παραδόσεις», Μαθησιακό Αντικείμενο, Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8801*

Βιβλίο

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index4_3_2.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**

https://drive.google.com/file/d/1Gmm4hG-OqlSzIi0nuY6VVEyWXj8LK00h/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/4-3-2.htm

Άσκηση

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/b4-3-2.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Κ.Χιωτέρη**

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/2-44406852

https://www.slideshare.net/mavraroda/2-32179799

Βίντεο «Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης»:

https://archive.ert.gr/77516/?autoplay=1&mst=00:16:08:00

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

1. Η καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index5_1.html

4. Εικαστικές Τέχνες και Μουσική

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index5_4.html

Συνοπτική παρουσίαση των ενοτήτων

Υποστηρικτικό υλικό:

- Σπίτια, εξοπλισμός σπιτιού, διατροφή, ενδυμασία, κόσμηση, βλ. «Τα εν οίκω…εν δήμω», Εξερευνώντας τον κόσμο του Βυζαντίου, Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων: http://exploringbyzantium.gr/EKBMM/Page?name=meleti&lang=gr&id=21&level=1

-Γέννηση, βάπτιση, γάμος, θάνατος, ταφή, βλ. «Έθιμα των βυζαντινών», Εξερευνώντας τον κόσμο του Βυζαντίου, Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων: http://exploringbyzantium.gr/EKBMM/Page?name=meleti&lang=gr&id=7&level=1

-Ψυχαγωγία, βλ. «Η κοινωνική ζωή στο Βυζάντιο», Εξερευνώντας τον κόσμο του Βυζαντίου, Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων: http://exploringbyzantium.gr/EKBMM/Page?name=meleti&lang=gr&id=1&level=1

-Τέχνη, βλ. -«Βυζαντινές εικόνες», Συλλογές. Φορητές εικόνες και ξυλόγλυπτα, Βυζαντινό και 2 ώρες Χριστιανικό Εικονικό Μουσείο: http://www.ebyzantinemuseum.gr/?i=bxm.el.collections&c=9

-Βυζαντινή Ζωγραφική, Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο και Ινστιτούτο Επεξεργασίας Λόγου: http://www.xanthi.ilsp.gr/istos/frames/eisagogi.htm

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/5-1.htm

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/5-4.htm

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ: Η ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ
Ι. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΛΑΩΝ (5ος-10ος αι.)

2. Ο Καρλομάγνος και η εποχή του

Ανάκληση γνώσεων για τη μεγάλη μετανάστευση των λαών και τα κράτη στη Δυτική Ευρώπη.

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*

Η αυτοκρατορία του Καρλομάγνου και η οργάνωσή της Η διαίρεσή της με τη Συνθήκη του Βερντέν

Υποστηρικτικό υλικό: -Χάρτης με τα γερμανικά κράτη -Αποσπάσματα από βίντεο «Οι Γότθοι» (26.41΄). Διαθέσιμο στο: https://www.youtube.com/watch?v=FUXpRyy9-wc (ΑΝΕΝΕΡΓΟ)

-Χάρτης Ευρώπης ώστε να κατανοηθεί η θέση και η έκταση της αυτοκρατορίας του Καρλομάγνου και των κρατών των διαδόχων του:

http://www.medievaleuropeonline.com/maps/4-1.pdf

-Η αυτοκρατορία των Καρολιδών την εποχή του Καρλομάγνου στο Μεσαιωνική και νεότερη Ιστορία. Από την ίδρυση της Κωνσταντινούπολης (330 μ.Χ.) ως τις αρχές του 18 ου αι., Β΄ Γυμνασίου, Αθήνα 2007: http://repository.edulll.gr/edulll/handle/10795/262

Προτεινόμενη δραστηριότητα: - Ερώτηση 1 του βιβλίου.

Βιβλίο

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index6_1_2.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**

https://drive.google.com/file/d/1IqKG2VYGlRzmpF6UKfbCLKbj0OZaxCjB/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/6-1-2.htm

Άσκηση

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-6-1-2.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Ν.ΦΑΤΣΗ**

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/2-45862463

https://www.slideshare.net/NasiaFatsi/2-73374081

3. Η φεουδαρχία στη Δυτική Ευρώπη

-Συνοπτική παρουσίαση της ενότητας:

Προβολή σύντομου video «Η φεουδαρχία στη δυτική Ευρώπη», διαθέσιμο στο: https://www.youtube.com/watch?v=IXmDjY0KlvU

Βιβλίο

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index6_1_3.html

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ: Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ (15ος-18ος αι.)

Ι. ΟΙ ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

1. Οι Ανακαλύψεις

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*

Τα κίνητρα και οι προϋποθέσεις Τα εξερευνητικά ταξίδια Η τύχη των προκολομβιανών πολιτισμών Συνέπειες των ανακαλύψεων *Υποστηρικτικό υλικό: -Χάρτες του σχ. βιβλίου -Πηγή, εικόνα και γράφημα δημογραφικής εξέλιξης του σχολ. βιβλίου, για να διαπιστωθεί η συμπεριφορά των Ευρωπαίων στους γηγενείς της αμερικανικής ηπείρου.*

-Γράφημα τιμών, σχεδιάγραμμα του σχολ. βιβλίου και άλλες πηγές και εικόνες για να διαπιστωθούν οι συνέπειες των ανακαλύψεων για την οικονομία και την κοινωνία της Ευρώπης.

Προτεινόμενη ***δραστηριότητα****: -Συζήτηση για τη συμπεριφορά των Ευρωπαίων απέναντι στους γηγενείς κατοίκους της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής.*

Βιβλίο

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index7_1_1.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**

https://drive.google.com/file/d/1XBsw76IyFn_TTXhxqi_mwd2Xl2PTzCtl/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/7-1-1.htm

Άσκηση

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-7-1-1.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75 / Ν.ΦΑΤΣΗ**

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/1-46218862

https://www.slideshare.net/NasiaFatsi/i-1-74363030

2. Αναγέννηση και Ανθρωπισμός

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*

Ποιο είναι το νόημα του όρου Αναγέννηση (ορισμός), Μια νέα εικόνα του κόσμου, Ο Ανθρωπισμός (ορισμός), Ο οικουμενικός άνθρωπος (ορισμός) Η συμβολή των Ελλήνων λογίων Η γέννηση του τυπωμένου βιβλίου και η διάδοση της Αναγέννησης *(απλή αναφορά)*

Υποστηρικτικό υλικό: -Πηγές για την ανάδειξη των παραπάνω σημείων. -Βίντεο «Μια φορά κι έναν καιρό ο άνθρωπος. 14. Ο άνθρωπος της Αναγέννησης»: https://www.youtube.com/watch?v=Fdox8bOoMqU

Προτεινόμενες ***δραστηριότητες****: -Με βάση (δύο ή περισσότερα) επιλεγμένα έργα ζωγραφικής από τον Μεσαίωνα και την Αναγέννηση, προσπαθήσετε να εντοπίσετε τις μεταξύ τους διαφορές και να τις συνδέσετε με την αντίληψη του κόσμου που χαρακτηρίζει την κάθε περίοδο. Για σχετικό υλικό, βλ.: Κόμβος για την ιστορία της τέχνης http://arthistoryresources.net/ARTHLinks.html*

-Με βάση τα στοιχεία της ενότητας, προσπαθήστε να φανταστείτε πώς βλέπει τον εαυτό του και τον κόσμο ο άνθρωπος της Αναγέννησης

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index7_1_2.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/1mGs-solUmpqRYaRpuC4eb4O64oG8AGMt/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/7-1-2.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-7-1-2.htm

Οι **ζωγράφοι** της **Αναγέννησης**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/istoria/b-anagenisi.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75**

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/2-46495226

Απόδραση από το **Μουσείο**! από τον κ. babisd71!!

https://view.genial.ly/6166f2ccf9b0d50e1a4c63d8/interactive-content-museum-escape-room?fbclid=IwAR32mNdJzEQe3tr8_hcYZxIaOfzWEZY69TlQSx7UVG1l8ovN4iOw1xQA8YQ

3. Η θρησκευτική Μεταρρύθμιση

ΟΔΗΓΙΕΣ *Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:*

Η κρίση στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και οι «ανθρωπιστές» Η προτεσταντική μεταρρύθμιση (ορισμός, κύριος εκφραστής) Οι αντιδράσεις της ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας Η Ευρώπη μετά τη μεταρρύθμιση *(απλή αναφορά με χάρτη)*

Υποστηρικτικό υλικό: -Εικόνα «Το πλοίο των τρελών» σχολ. βιβλίου -Χάρτης Ευρώπης για τον εντοπισμό της κατανομής Ρωμαιοκαθολικών και Προτεσταντών σχολ. βιβλίου

*Προτεινόμενη **δραστηριότητα**: -Ερώτηση 1 του σχολ. βιβλίου*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index7_1_3.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/16Xp1Lywsbqv3SylFoSIWEGXIRaVYo7-E/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/7-1-3.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-7-1-3.htm

Παρουσιάσεις από κ. **Kvarnalis75**

https://www.slideshare.net/Kvarnalis75/3-47790143

4. Πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις από τον 15ο ως τον 18ο αιώνα

Συνοπτική παρουσίαση *της ενότητας, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν τα ακόλουθα σημεία:*
Δημογραφική εξέλιξη της Ευρώπης Ανάπτυξη εμπορίου και βιοτεχνίας, αρχές βιομηχανικής επανάστασης Κοινωνικές τάξεις Εθνικά κράτη και πολιτεύματα κατά τα μέσα του 18ου αι.
Υποστηρικτικό υλικό: -Χάρτης κρατών και πολιτευμάτων στη Δυτική Ευρώπη και Ρωσία το 18ο αι., στο Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία. Από τα μέσα του 18ου αι. ώς τις αρχές του 21ου αι. Γ΄ Γυμνασίου, Αθήνα 2007: http://repository.edulll.gr/edulll/handle/10795/264
-Πηγές του σχολ. βιβλίου ή/και άλλες για την ανάδειξη των παραπάνω σημείων
Προτεινόμενες ***δραστηριότητες****: -Να αναγνωρίσετε και να συζητήσετε τις αντιλήψεις για την άσκηση της εξουσίας που εκφράζουν ο Ι. Μποσυέ και ο Τζον Λοκ στις πηγές του σχολ. βιβλίου. -Να τεκμηριώσετε γιατί το «Habeas corpus» και το «Bill of Rights» (σχολ. βιβλίου) αποτελούν ορόσημα στην ιστορία της εξέλιξης των πολιτικών αντιλήψεων.*

Βιβλίο
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index7_1_4.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**
https://drive.google.com/file/d/13TBrssPijJHUv6SLPwsEIWA8i6QJqNGx/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/7-1-4.htm

Άσκηση
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-7-1-4.htm

ΙΙ. Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟ ΒΕΝΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ

Συνοπτική παρουσίαση *της ενότητας, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν τα ακόλουθα σημεία:*

Συνθήκες κατάκτησης Βενετών και Οθωμανών Ρόλος της Εκκλησίας Θεσμός των κοινοτήτων Ρόλος των Φαναριωτών Αρματολοί και κλέφτες Οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές από το 17ο αι. Παροικίες Παιδεία και Νεοελληνικός Διαφωτισμός

Υποστηρικτικό υλικό: -Χάρτης για τις παροικίες, στο «Έλληνες της Διασποράς», Βουλή των Ελλήνων, σ. 12: https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/f3c70a23-7696-49db-9148-f24dce6a27c8/CD_1-115.pdf

-Πηγές του σχολ. βιβλίου ή/και άλλες για την ανάδειξη των παραπάνω σημείων. -Παρουσίαση με επιλογές από την ενότητα «…Εικόνες από την Κοινωνία και τον πολιτισμό στην Οθωμανική αυτοκρατορία», «Οθωμανική περίοδος», Ελληνική Ιστορία στο διαδίκτυο, Ι.Μ.Ε : http://www.fhw.gr/chronos/11/el/gr

/ και ειδικότερα, «Άνθρωποι και χρήμα. Στιγμές από την οικονομική και κοινωνική ζωή στην οθωμανική αυτοκρατορία», Οθωμανική περίοδος, Ελληνική ιστορία στο διαδίκτυο, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού: http://www.ime.gr/chronos/11/pct/gr/

Προτεινόμενη ***δραστηριότητα****: -Συγκεντρώστε τους όρους (πληθυσμιακές ομάδες, θεσμοί, αξιώματα, δραστηριότητες, παράγοντες φθοράς, κ.ά.) που αφορούν τον Ελληνισμό κατά την οθωμανική περίοδο.*

Βιβλίο

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2198/Istoria_B-Gymnasiou_html-empl/index7_2.html

Σχεδιάγραμμα από την κ**. Κ. Πόθου**

https://drive.google.com/file/d/1TY7HYsWELLRKym0WJLK6USwRMr0xPHUi/view

Υλικό – ερωτήσεις σε pdf από τον **Ελληνικό Πολιτισμό**

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/7-2.htm

Άσκηση

http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/Istoria-b/askisis/b-7-2.htm

---

Επαναληπτικό υλικό

από το Γυμνάσιο **ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ**:
http://gym-aradippou-lar.schools.ac.cy/data/uploads/mathimata/istoria/istoria-class-b/2.eroteseis-apanteseis-2019-20.pdf

από τον κ. **Χ Τσατσούρη**
https://www.slideshare.net/christostsatsouris/ss-61789242

Βυζαντινή Ιστορία (σημαντικά **γεγονότα),** από την κ**. Τ.Ασημακοπούλου:**
https://wordwall.net/resource/9826803

Παιχνιδοεπανάληψη by **chrysasol, Μ. Ντάκουλας, Γ. Κεφαλά**
https://wordwall.net/resource/11359551

https://wordwall.net/resource/11434446

https://wordwall.net/resource/11364597

https://quizizz.com/join/quiz/5ebb1bc7161152001b0eac10/start?studentShare=true

https://quizizz.com/join/quiz/60032af638374e001b1e4fb8/start?studentShare=true

Το κουίζ των 200 ερωτήσεων! Δια χειρός **Euroland Patrikiou**
https://quizizz.com/join/quiz/606707de1c0a56001b46dbfd/start?studentShare=true

Επαναληπτικό παιχνίδι
Κουιζιζάροντας με την **Ιστορία Β'** Γυμνασίου
https://quizizz.com/join/quiz/645f0af36dbee7001dfd842e/start?studentShare=true
Β΄ Γυμνασίου (επεξεργάσιμο)
https://quizizz.com/admin/quiz/645f0af36dbee7001dfd842e?source=quiz_share

Γυμνάσιο

Διαδικασία αξιολόγησης

Η διαδικασία αξιολόγησης της επίδοσης του μαθητή ορίζεται ως εξής:

1. Για την αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή κατά τη διάρκεια των τετραμήνων συνεκτιμώνται τα παρακάτω κριτήρια:

α) η συνολική συμμετοχή του μαθητή στη μαθησιακή διδασκαλία (τα ερωτήματα που θέτει, οι απαντήσεις που δίνει, η συμβολή του στη μελέτη ενός θέματος μέσα στην τάξη, η συνεργασία του με συμμαθητές, η επιμέλεια στην εκτέλεση των εργασιών που του ανατίθενται), από την οποία ο εκπαιδευτικός σχηματίζει εικόνα για τις γνώσεις, την κατανόηση εννοιών και φαινομένων, τις δεξιότητες επίλυσης προβλήματος, τις επικοινωνιακές δεξιότητες, την κριτική σκέψη, τη δημιουργικότητα κ.λπ.,

β) οι εργασίες που εκτελεί ο μαθητής στο πλαίσιο της καθημερινής μαθησιακής διαδικασίας στο σχολείο ή στο σπίτι, ατομικά ή ομαδικά,

γ) οι συνθετικές δημιουργικές εργασίες, ατομικές ή ομαδικές, και οι διαθεματικές εργασίες, ατομικές ή ομαδικές,

δ) οι τετραμηνιαίες δοκιμασίες αξιολόγησης (ωριαίες γραπτές δοκιμασίες ή ανάθεση και υποβολή/παρουσίαση ατομικής ή ομαδικής συνθετικής ή διαθεματικής δημιουργικής εργασίας ή αξιοποίηση των χαρακτηριστικών και των σταδίων εφαρμογής του μοντέλου της ανεστραμμένης τάξης),

ε) οι ολιγόλεπτες γραπτές δοκιμασίες (τεστ).

2. Όσον αφορά τις ωριαίες γραπτές δοκιμασίες αυτές είναι: α) προειδοποιημένες, αν έπονται μιας ανακεφαλαίωσης ή β) μη προειδοποιημένες, αν καλύπτουν την ύλη που διδάχθηκε στο αμέσως προηγούμενο μάθημα. Δεν επιτρέπεται να πραγματοποιούνται περισσότερες από μία ωριαία γραπτή δοκιμασία κατά τη διάρκεια του ημερησίου διδακτικού προγράμματος και περισσότερες από τρεις (3) κατά τη διάρκεια του εβδομαδιαίου διδακτικού προγράμματος.

3. Στα μαθήματα της Ομάδας Α΄ και της Ομάδας Β΄ των περ. α’ και β’, αντίστοιχα, της παρ. 1 του άρθρου 2 διενεργείται υποχρεωτικά μία (1) τετραμηνιαία δοκιμασία αξιολόγησης. Οι διδάσκοντες μαθήματα της Ομάδας Α’ και της Ομάδας Β’ δύνανται να επιλέξουν στο πρώτο και στο δεύτερο τετράμηνο, τον τρόπο διεξαγωγής της αξιολόγησης αυτής επιλέγοντας μεταξύ των εναλλακτικών που προβλέπονται στην περ. δ’ της παρ. 1. Στα μαθήματα της Ομάδας Γ΄ του τρίτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 2 δεν διενεργείται καμία τετραμηνιαία δοκιμασία αξιολόγησης.

4. Οι ολιγόλεπτες δοκιμασίες πραγματοποιούνται με ή χωρίς προειδοποίηση των μαθητών με τη μορφή σύντομων, ποικίλων και κατάλληλων γραπτών ερωτήσεων. Ο αριθμός και η συχνότητα των ολιγόλεπτων δοκιμασιών που πραγματοποιούνται σε κάθε τετράμηνο επαφίενται στην κρίση του διδάσκοντος.».

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Α. Ερευνητικές εργασίες-project:

Θέματα ερευνητικών εργασιών με βάση επιλεγμένη προτεινόμενη βιβλιογραφία και δικτυογραφία από τον/την εκπαιδευτικό θα μπορούσαν να αποτελέσουν όλα τα θέματα που παρουσιάστηκαν σε

μεγαλύτερο όμως βάθος ή χρονική διάρκεια. Ενδεικτικά παραδειγματικά: Ο κόσμος των Βαλκανίων (προέλευση βαλκανικών πληθυσμών, εμφάνιση, εγκατάσταση, δημιουργία κρατών, σχέσεις με το Βυζάντιο, πολιτισμός, επιβολή οθωμανικής κυριαρχίας….) Ο εκχριστιανισμός των βαλκανικών λαών και των Ρώσων. Στόχοι, διαδικασία και συνέπειες των ενεργειών των Βυζαντινών, Όψεις της ζωής των Βυζαντινών (Η καθημερινή ζωή, Η εκπαίδευση, Η διατροφή, Η ενδυμασία, Πόλεμοι, Όπλα και πολεμικές τακτικές κ.ά.), Τα σύνορα του Βυζαντινού κράτους (Συγκέντρωση, υπομνηματισμός και σύγκριση χαρτών του βυζαντινού κράτους από την περίοδο του Ιουστινιανού έως την πτώση της Κωνσταντινούπολης (6ος-15ος αι.), Η Βυζαντινή τέχνη (συνολικά, κατά είδος [αρχιτεκτονική, ζωγραφική, μικροτεχνία], κατά περίοδο), Παρουσίαση της εξέλιξης της Ευρώπης από τον 5ο αι. μέχρι τον 18ο αι. (εξέλιξη κατά περιοχές με βάση την επικράτεια των σύγχρονων κρατών) Τοπική ιστορία: Παρουσίαση της περιοχής των μαθητών κατά την οθωμανική περίοδο (οικιστικό δίκτυο, διοικητική διαίρεση, κοινωνία, οικονομία, πνευματική ζωή...),

Β. Δημιουργία ιστοριογραμμών-χρονολογίων

Τοποθέτηση στον χρόνο γεγονότων της Μεσαιωνικής Ιστορίας συνολικά ή κατά περίοδο ή κατά τομέα.

Γ. Αφηγηματική ανασύνθεση ιστορικών γνώσεων

Απόδοση μιας φανταστικής ιστορίας που στηρίζεται σε ελεγμένες ιστορικά πληροφορίες. Με βάση προτεινόμενη από τον/την εκπαιδευτικό βιβλιογραφία και δικτυογραφία, ζωντανεύουμε ένα φανταστικό πρόσωπο και του δίνουμε τον λόγο, αναπαριστώντας στοιχεία του βίου της εποχής, γεγονότα, σκέψεις.

Δ. Δημιουργία σύντομων αρχαιολογικών οδηγών για βυζαντινούς χώρους-μνημεία της περιοχής σας

Ενδεικτικά παραδείγματα: Περίπατος στις βυζαντινές εκκλησίες της Αθήνας. Οδηγός για παιδιά, Η βυζαντινή Καστοριά. Οδηγός για παιδιά, Τα φραγκικά κάστρα της Πελοποννήσου. Οδηγός για παιδιά, Το Ενετικό Ηράκλειο. Οδηγός για παιδιά

Θέματα εξετάσεων

Πηγή :
http://dide.kas.sch.gr/attachments/article/1727/%CE%9D%CE%9F%CE%9C%CE%9F%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%99%CE%91%20%CE%93%CE%99%CE%91%20%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%91%CE%93%CE%A9%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3%20%CE%9A%CE%91%CE%99%20%CE%91%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%A5%CE%A4%CE%97%CE%A1%CE%99%CE%95%CE%A3%20%CE%95%CE%9E%CE%95%CE%A4%CE%91%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3%20%CE%A3%CE%A4%CE%9F%20%CE%93%CE%A5%CE%9C%CE%9D%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%9F.pdf

Ιστορία (Π.Δ. 319/2000 (Φ.Ε.Κ.261/τ.Α΄/27.11.00)

Άρθρο 4

Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος της Ιστορίας στο Γυμνάσιο ορίζεται ως ακολούθως :
Δίνονται δύο ομάδες ερωτήσεων Α και Β.
Η ομάδα Α περιλαμβάνει πέντε ερωτήσεις από τις οποίες οι μαθητές/τριες επιλέγουν τις τρεις.
Η ομάδα Β περιλαμβάνει τέσσερις ερωτήσεις από τις οποίες οι μαθητές/τριες επιλέγουν τις δύο.
Οι ερωτήσεις μπορούν να αναλύονται σε δύο ισοδύναμα υποερωτήματα
.
Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες (4 Χ 5=20).

Η Ομάδα Α περιλαμβάνει ερωτήσεις που ελέγχουν τη γνώση και την κατανόηση της ιστορικής ύλης που διδάχθηκαν οι μαθητές/τριες (εξήγηση ιστορικών όρων και εννοιών, περιγραφή ή ταξινόμηση ιστορικών γεγονότων, φαινομένων ή περιόδων, κατανόηση ή συνοπτική απόδοση του περιεχομένου μιας γραπτής ή εικαστικής ιστορικής πηγής, κατανόηση και περιγραφή των σχέσεων που υφίστανται ανάμεσα σε διαφορετικά ιστορικά γεγονότα, φαινόμενα κ.λ.π.).
Η Ομάδα Β περιλαμβάνει ερωτήσεις που ελέγχουν την ικανότητα των μαθητών/τριών να αναλύουν στοιχεία και σχέσεις, να αξιολογούν τη δράση προσώπων ή ομάδων με βάση συγκεκριμένο κριτήριο, να συνθέτουν ιστορικά δεδομένα.
Στη Γ` τάξη Γυμνασίου μπορεί να τίθεται και ερώτηση που αναφέρεται στη διάκριση ανάμεσα στην αντικειμενική ιστορική πληροφορία και στην υποκειμενική γνώμη που εκτίθεται σε μια ιστορική πηγή κ.λ.π.

Και στις δύο ομάδες ερωτήσεων μπορεί να δίνεται στους/στις μαθητές/τριες φωτοτυπημένο ιστορικό υλικό προς επεξεργασία. Το υλικό αυτό δεν είναι υποχρεωτικό να , προέρχεται αποκλειστικά από το σχολικό τους βιβλίο.